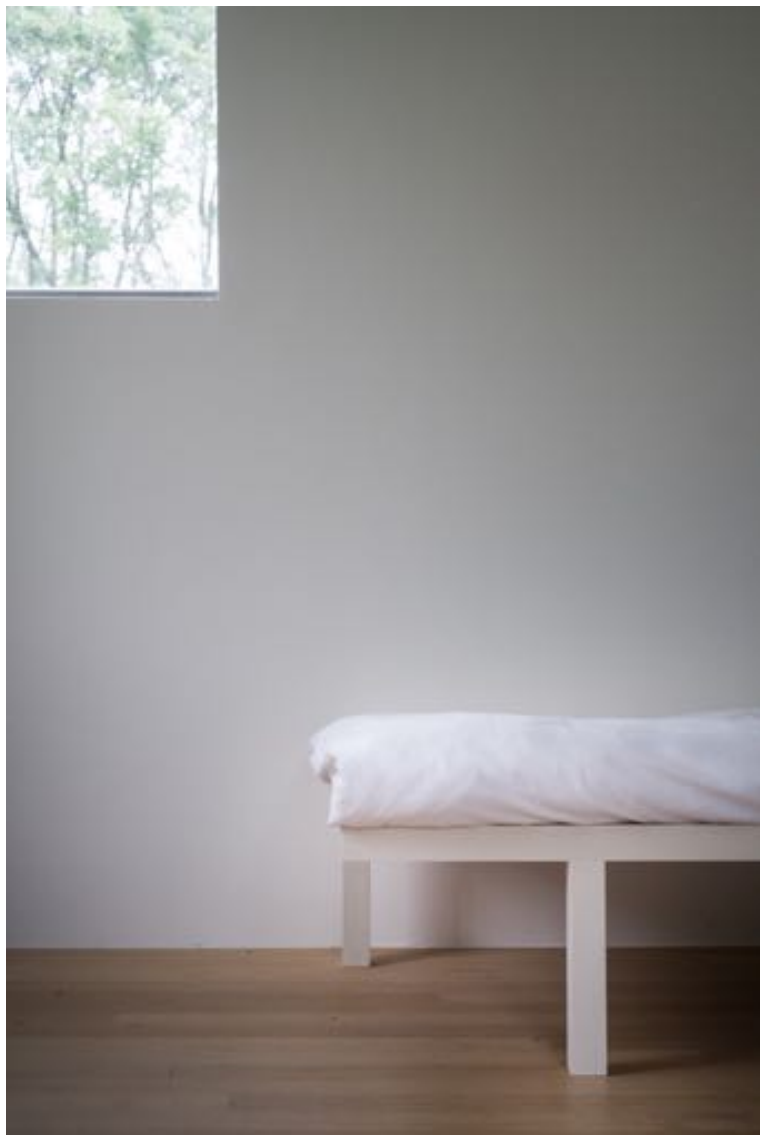

MANIERA 16

Marie-José Van Hee

In samenwerking met
Marie Mees & Cathérine Biasino
Curator:
Katrien Vandermarliere

1 Dec 2017 – 24 Feb 2018

Preview

Woensdag, 29 November

Opening

Donderdag, 30 November

Gerechtsplein, 27–28

1000 Brussel

MANIERA

www.maniera.be

amaryllisjacobs@maniera.be

T + 32 (0) 494 787 290

Begin 2017 ontving Marie-José Van Hee een prestigieus 'International Fellowship' van de Royal Institute of British Architects (RIBA) voor haar bijdrage aan de architectuur. MANIERA zet de 'grande dame' van de Belgische architectuur in de schijnwerper en toont haar bestaande en nieuwe meubels.

Marie-José Van Hee's architectuur is verstild en heeft een ascetische karakter. In haar woningontwerpen maken meubelen integraal deel uit van de ruimte. Muren, trappen en galerijen verbergen werkplaats of vestiaire, alkoof of bibliotheek. Zo ontstaat er vrije ruimte die de bewoners zelf kunnen innemen. De ontwerpen voor vrijstaande meubels worden uit een beperkt aantal materialen samengesteld en vertonen eenzelfde elementaire constructieve eenvoud. Ze zijn ook steeds voor meerdere doelen bruikbaar.

MANIERA toont de bestaande bed-bank en de huis-werk-tafel, resultaten van een jarenlang ontwerpproces, naast een nieuw meubel: de dien-blad-koffer. Voor de stoffering van de bed-bank en een intiemere sfeer in de tentoonstellingsruimte, werkte Marie-José samen met Marie Mees en Cathérine Biasino. De textielontwerpen van het Gentse duo sluiten goed aan bij de architectuur van Van Hee. Ze vertonen eenzelfde voorkeur voor natuurlijke materialen, ambachtelijkheid en tactiele kwaliteit. Samen zetten Van Hee, Mees en Biasino textiel graag in om een andere dimensie aan interieurs te geven: ze maken een lichtere en aanpasbare definitie van ruimte mogelijk.

Edel and Aanpasbaar

Katrien Vandemariere

De architectuur van Marie-José Van Hee

Marie-José Van Hee is een architect die plekken, ruimte en proporties 'ziet'. Ze herkent ze, ordent ze opnieuw, hertekent ze en maakt iets nieuws dat we schijnbaar al kennen. Daarvoor doorloopt ze een lang proces van denken en tekenen, van negotiaties met de opdrachtgever en haar eigen ervaring, intuïtie en kennis. Het levert steeds opnieuw een heel precies bouwwerk op: waar alles uiterst doordacht, consequent en juist is. Het gevolg is een stille architectuur die niet opvalt en rust en ascese oproept. De strakheid van het plan, de ruimtelijke stapeling, de zuivere constructie heeft te maken met de vrijheid die de architectuur moet bieden. Bouwwerken die plaats maken voor het bewonen, waarin het gebruik en de veelzijdigheid ervan de overhand kunnen nemen. Woningen, publieke gebouwen, brugontwerpen, pleinaanleg ... een diverse waaier aan opdrachten waarbij tuin, landschap of stad en stedelijkheid als context door de ontwerper steeds omarmd worden.

De meubelen van Marie-José Van Hee

In de ontwerpen van de woningen maken de meubelen integraal deel uit van de ruimte: kamers en circulatieruimten. Muren, trappen en galerijen verbergen werkplaats of vestiaire, alkoof of bibliotheek. Tafel, stoel en bed zijn voor Van Hee de enige verplaatsbare meubelen die in het huis horen. De losse meubelen dragen bij aan het wisselend gebruik en kunnen gerecupereerd of erfstuk zijn. Ze worden door de bewoners voor verschillende doelen en in diverse seizoenen en levensfasen bijgevoegd, verplaatst en kunnen terug verdwijnen. Ze zullen noch aan de ruimte noch aan de lichtwerking fundamentele veranderingen brengen.

Voor Marie-José Van Hee zijn meubelen geen kunst of design, nochtans beroepen ze zich wel op een ambiguïteit. Het zit reeds in de naamgeving van elk meubel. De **bed-bank** kan zowel als bed of als bank gebruikt worden. De **huis-werk-tafel** is een werktafel die in de keuken, patio, gaanderij of tuin kan staan. Het dubbel gebruik van de meubelen heeft ook te maken met het beperken van objecten ten voordele van de 'lebensraum'.

De drijfveer voor haar meubelontwerpen is meestal een persoonlijke behoefte. Zo'n twintig jaar geleden ontwierp Van Hee voor het eigen huis bedden met de futon van de grond opgetild. Een eenvoudige structuur: een eikenhouten kader, witgeschilderd, met cederhouten planken waarop een futon kon rusten. Het meubel begon een eigen leven te leiden en werd in 2016 aangepast naar de huidige **bed-bank** met een meervoudig gebruik. Het eikenhouten kader werd herzien en opgedeeld in twee langse structuren. De structuur (jargon van de architect) van het bed bestaat aan de ene, langse zijde, uit twee poten op de hoek verbonden door een balk en aan de andere zijde uit een dito balk met twee teruggetrokken poten.

Het prototype van de bed-bank werd ontwikkeld met Frank Ternier van LABT. Met een koppel bedden is een bank te maken door één ervan als rug-element op te stellen en de poten vast te maken met behulp van lederen riemen. Een parafraze op een eigen oplossing toen Van Hee in een jeugdherberg sliep en twee ijzeren bedden met sokken aan elkaar bond.

De **huis-werk-tafel** (2011-2017) begon op vraag van een bouwheer die in het reguliere designaanbod niet de tafel vond die hij in gedachten had. Het ontwerp, de eerste samenwerking met Frank Ternier van LABT, startte in 2013. Cruciaal is de manier waarop staal en hout met elkaar verbonden worden tot een stevig object. Om het gewicht van de tafel met structuur in gezwart roestvast staal te beperken, en het gebruik ervan zowel binnen als buiten mogelijk te maken, kozen ze (wit of groen geschilderd) geacetyleerd naaldhout. Het tafelblad is samengesteld uit balken van verschillende breedtes die onderling door vier draadstangen verbonden zijn en ook de stalen poten vastzetten.

De **dien-blad-koffer** (2017) is ontworpen voor MANIERA en combineert drie functies. Het meubel is een bijzettafel en tegelijk een bergruimte voor linnen, boeken en kranten. De structuur is een verderzetting van de bed-bank; eiken poten met ertussen balken in ceder. De koffer is een ruime lederen tas in geolied runderleder ontwikkeld in samenwerking met Michel Devos. De tas hangt in de structuur van de tafel en wordt bruikbaar door het wegnemen van het dienblad in cederhout.

Het textiel van Marie Mees en Cathérine Biasino

Verschillende interieurs van woningen van Van Hee werden in samenspraak ingericht met gordijnen en tapijten van textielontwerpsters Marie Mees en Cathérine Biasino. Een verhaal over hoe textiel door zijn materie kleur, beweging, translucentie en geluid ruimten verandert en emoties oproept.

Al lijkt textiel niet op een vanzelfsprekende manier te combineren met de architectuur van Marie-José Van Hee, ze is het wel. De natuurlijkheid van materialen als wol, linnen en katoen liggen in hetzelfde register als natuursteen, beton, hout en metaal die meestal onbewerkt en in hun originele kleur in de interieurs voorkomen. Verschillende opdrachtgevers van Van Hee wensen een filtering van zonlicht, het donker 's avonds buiten te sluiten of een geluiddempend element. Die praktische eisen zijn evenwel ook een verlangen naar intimiteit, naar een lichtere en flexibelere begrenzing dan de architectuur en tweede zachttere laag. Hierdoor ontstaat een dialoog tussen de

ontwerpers en een samenspel tussen textiel en architectuur.

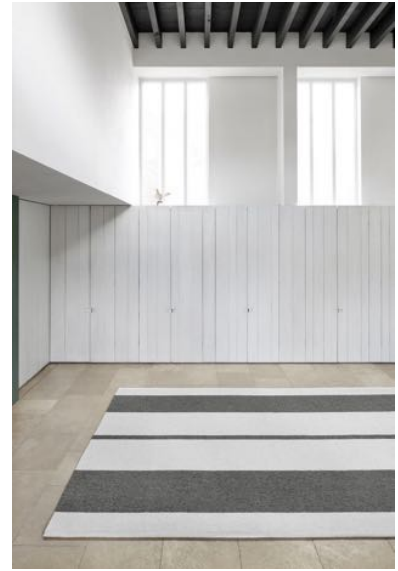
De affiniteit tussen Van Hee, Mees en Biasino is ook terug te vinden in de artisanale benadering van hun discipline. Het zoeken en verbeelden wat de opdracht juist inhoudt, het ontwerp zelf en de dialoog met de uitvoerders, zijn dezelfde stappen in het proces die de architect en textielontwerpers heel nauwgezet opvolgen. Marie Mees en Cathérine Biasino gaan voor elk van die opdrachten opnieuw op onderzoek: naar de gepaste grondstof (wol, katoen, linnen) de dikte van de draad, de (liefst plantaardig gemaakte) kleur, de structuur van het weefsel, de ateliers waar het artisaanaal wordt vervaardigd.

Een gelimiteerde editie van de bed-bank

Naar aanleiding van de tentoonstelling 'Een meubel is ook een huis' in het Design museum Gent (2016) werd een kussen voor de bed-bank ontworpen door Marie Mees en Cathérine Biasino in samenwerking met Julie Van den Meutter. Voor een speciale editie van de bed-bank voor de MANIERA collectie, nodigde Marie-José Van Hee Mees en Biasino opnieuw uit om specifiek textiel voor de bed-bank te ontwikkelen om het meubel in beide functies – sofa en bed – comfortabeler te maken. Vertrekkend van een ontwerp en basisidee van de architect, ontwikkelde het duo in samenwerking met het Antwerpse Cover & Couch een dunne matras die tot een ruggesteun kan opgerold worden. De matras wordt aangevuld door een nieuwe reeks gebreide kussens. De zeer grafische ontwerpen voor de kussenslopen (zeven verschillende) zijn geïnspireerd op de afmetingen en afzonderlijke elementen van de bed-bank. De grafiek van de kussenslopen (zeven verschillende ontwerpen) sluit aan bij de afmetingen en de verschillende elementen van het meubel. Ze zijn vervaardigd in één stuk, zonder stiknaden en zien eruit als een enveloppe waarin je een kussen stopt. De bed-bank afwerken met textiel resulteert in een gevoelige compositie met een lichte, extra laag die even manipuleerbaar is als het meubel zelf.

Varkensstraat
Marie-José Van Hee
© David Grandorge

Varkensstraat
Marie-José Van Hee
© Filip Dujardin
Tapijt: Marie Mees & Cathérine Biasino

huis-werk-tafel
Marie-José Van Hee
© Crispijn Sas

Een Meubel is ook een Huis
Curator: Katrien Vandemariere
© Design museum Gent

Zuidzande
Marie-José Van Hee
© David Grandorge

Zuidzande
Marie-José Van Hee
© David Grandorge
Gordijn: Marie Mees & Cathérine Biasano

Marie-José Van Hee (BE)

Varkensstraat
Marie-José Van Hee
Tapijten: Marie Mees & Cathérine Biasino

© Filip Dujardin

Marie-José Van Hee (°1950, Gent BE) studeerde architectuur aan het Hoger Architectuurinstituut Sint-Lucas in Gent. Ze richtte haar eigen architectuurbureau op in 1975 te Gent. Sinds 1990 werkte haar studio voor verschillende projecten nauw samen met Robbrecht en Daem architecten, met wie ze ook een kantoor deelt in de Lieremanstraat in Gent. Momenteel telt haar team 8-10 medewerkers die op diverse projecten werken zoals openbare gebouwen, privéwoningen en stadsontwikkeling.

Als professor architectuur is Van Hee sterk verbonden met de Faculteit Architectuur Campus Sint-Lucas Gent. In 2016 was ze ook gastprofessor aan de ETH Zürich. Ze geeft regelmatig lezingen doorheen Europa, en werd meermaals uitgenodigd als gastprofessor of jurylid door universiteiten in België, Nederland, Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk.

Marie-José Van Hee heeft verschillende nationale en internationale architectuurprijzen en -nominaties op haar naam staan. Tot driemaal toe werd haar de Provinciale Prijs voor Architectuur (2013 – Provincie Vlaams-Brabant / 2003 en 1993 – Provincie Oost-Vlaanderen) toegekend. De herstructurering van het centrum van de steden Deinze en Gent kregen de Prijs Bouwmeester in 2013. Ze werd genomineerd voor de Nederlandse Abe Bonnemaprijs 2013, en werd twee keer genomineerd voor de Mies Van der Rohe Europese Prijs voor Architectuur (in 1999 voor haar eigen huis en in 2013 voor de Markthal in Gent).

Marie-José Van Hee nam deel aan de 13de Biennale di Venezia op vraag van curator David Chipperfield, en kreeg de tweejaarlijkse Prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor Architectuur en Vormgeving in 1997. Sinds 2008 is ze lid van de Belgische Koninklijke Academie voor Wetenschappen en Kunsten. Begin 2017 werd ze geëerd met de RIBA International Fellowship.

Marie Mees & Cathérine Biasino (BE)

Alfred Collection
Marie Mees & Cathérine Biasino
© Filip Dujardin

Marie Mees – Cathérine Biasino is een ontwerpersduo gevestigd in België. Ze wonen en werken in Gent en geven beide les aan Sint Lucas Luca School of Arts Gent/Belgium. In 2006 beginnen ze samen een ontwerpstudio Maison Marie Mees Catherine Biasino. Hun eerste design Label ThealfredCollection dateert van 2009 en bestaat uit een collectie duurzame interieur textiel. Daarnaast werken ze voor architecten (o.a. Marie-José Van Hee Architecten Robbrecht en Daem Architecten en John Pawson) en ontwikkelen ze producten voor andere labels en tentoonstellingen. Recent tekenden ze een collectie handgeweven tapijten voor Valerie_Objects.

Mees en Biasino ontvingen in 2008 een Henry van de Velde label (B) voor een collectie muurbekleding in reliëf in combinatie met textiel en van het Magazine Wallpaper (GB) in 2011 een Design Award. Wallpaper nam hen ook op in een tentoonstelling Handmade in Milaan in 2013 met andere labels en ontwerpen van Hermes en Jasper Morrison. In 2014 behoorden ze tot de selectie van DAMN Magazine Broeltoren Biënnale Kortrijk (oa. met Jasper Morrison, Ronan en Erwan Bouroullec, Office Kersten Geers David Van Severen). In 2015 was hun werk te zien in Museum Boijmans van Beuningen in Rotterdam (NL) in de tentoonstelling, 'Design Derby 1815-2015'.

Op de Triënnale van Milaan was reeds meermaals textiel van het duo te zien: in 1997 samen met Maarten Van Severen en in 2014 in de tentoonstelling Toolbox Belgium is Design. Met de tapijten Indigofera maakten ze deel uit van de tentoonstelling Belgium is Design in het Palazzo Litta in 2016 (oa. met Muller Van Severen). In het Design Museum Gent was werk van hen opgenomen in de tentoonstelling Maarten Van Severen en Co. Een ontwerp voor kussens werd tentoongesteld in 2016 in de expositie En Meubel is ook een huis. interieurs + meubelen van Marie-José Van Hee, Christian Kieckens, Paul Robbrecht en Hilde Daem Architecten en Marc Dubois. In 2016-2017 toonden ze op dezelfde plak een handgeweven tapijt in Hands on Design, 8ste Design Triënnale.

Katrien Vandermarliere
(BE)

Junya Ishigami
How small? How vast? How architecture grows.
Curator: Katrien Vandermarliere

© VAI

Katrien Vandermarliere is kunsthistorica en was verantwoordelijk voor het architectuurprogramma van het Internationaal Kunstencentrum deSingel van 1991 tot 2002. Zij was curator van meer dan 70 tentoonstellingen over Belgische en internationale hedendaagse architecten, stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten. Ze was lid van de redactie van het Jaarboek Architectuur Vlaanderen van 1992 tot 2000 en directeur van het Vlaams Architectuurinstituut van 2002 tot 2010. Op nationaal vlak was Vandermarliere in het bijzonder verantwoordelijk voor het succesvol promoten van goede architectuur naar een niet-professioneel publiek. Op internationaal niveau was ze meermaals commissaris van het Belgisch Paviljoen voor de internationale architectuurbiënnale van Venetië. In 2004 ontving ze er de Gouden Leeuw voor de beste paviljoententoonstelling.

Van 2011 tot 2014 werkte Vandermarliere als onafhankelijk curator voor het Vlaams Architectuurinstituut en deSingel, Internationale Kunstcampus. Sinds 2014 is Katrien hoofd communicatie van het ingenieursbureau Ney & Partners naast haar freelancewerk als curator en auteur. Momenteel werkt ze aan een publicatie over het werk van Marie-José Van Hee.

Katrien Vandermarliere was lid van talloze jury's van architectuurwedstrijden en van diverse adviescolleges voor subsidies. Zij blijft zich inzetten voor het stimuleren van een boeiende architectuurcultuur in Vlaanderen en het buitenland.

Over MANIERA

Architecten en kunstenaars ontwerpen meubels

MANIERA nodigt uitsluitend architecten uit, wiens architectuur een sterke affiniteit vertoont met de beeldende kunst, maar ook kunstenaars met werk die de fijne lijn tussen kunst, architectuur en design opzoeken. De galerie geeft hen de opdracht hun architectuur of beeldend werk te vertalen naar functionele objecten voor het interieur. De meubels of interieurobjecten worden in beperkte oplage uitgegeven. MANIERA is een laboratorium waar architecten en kunstenaars de grenzen van hun eigen medium kunnen overstijgen. Het grensvlak tussen beeldende kunst, architectuur en design is hierbij van cruciaal belang.

MANIERA brengt een uitgebalanceerde mix van diverse posities. De galerie wil zowel talent van een jonge, opkomende generatie op de kaart zetten, maar ook gevestigde en bekende waarden op een andere, ongeziene manier tonen. De persoonlijke taal en schriftuur, een conceptueel denken, en een authentieke en eigenzinnige manier van werken zijn doorslaggevend.

MANIERA werd in 2014 opgericht door Amayllis Jacobs en Kwinten Lavigne, die beide hun sporen verdienden in belangrijke Brusselse kunstinstellingen als BOZAR en WIELS. MANIERA's eerste tentoonstellingen vonden plaats in bijzondere woningen in Brussel. In april 2016 opende het koppel een galerie gelegen in het hart van de Zavel, het historische kunstcentrum van Brussel.

MANIERA 01	OFFICE Kersten Geers David Van Severen (BE)
MANIERA 02	Studio Anne Holtrop (NL)
MANIERA 03	Richard Venlet (BE)
MANIERA 04	6a architects (UK)
MANIERA 05	architecten de vylder vinck taillieu (BE)
MANIERA 06	Studio Mumbai (IN)
MANIERA 07	Jonathan Muecke (US)
MANIERA 08	Juliaan Lampens (BE)
MANIERA 09	Sophie Nys (BE)
MANIERA 10	Valérie Mannaerts (BE)
MANIERA 11	Trix + Robert Hausmann (CH)
MANIERA 12	Christ & Gantenbein (CH)
MANIERA 13	Bojan Šarčević (BA / FR)
MANIERA 14	PRODUCTORA (MX)
MANIERA 15	Christoph Hefti (CH)
MANIERA 16	Marie-José Van Hee i.s.m. Marie Mees & Cathérine Biasino (BE)

Volgens MANIERA tentoonstellingen:

Operae / Piemonte Handmade

MANIERA presenteert Piovone Fabi (IT)
3 – 5 november 2017
Lingotto Torino – Pavilion 5
Via Nizza, 294
Turino

Design Miami

MANIERA presenteert Studio Mumbai (IN)
5 – 10 december 2017
Meridian Avenue & 19th Street
Miami Beach